

2018

POROČILO O IZVAJANJU
PROGRAMA ZA ZAGOTAVLJANJE
SKLADNOSTI V LETU 2018
V DRUŽBI PLINOVODI d.o.o.



Datum:	Ljubljana, 29. 3. 2019
Znak dokumenta:	NSKL/DK-1.0/2019
Različica:	PIPZSKL-1.0
Izdelal:	Mag. Dejan Koletnik, nadzornik za skladnost

Uvodna beseda

Lastniške spremembe v energetske podjetjih EU so v zadnjih letih zaradi dinamike razvoja energetskega trga in regulative že skoraj del našega vsakdanjika, pri čemer Slovenija pri tem ni izvezeta. Že od začetka liberalizacije trga - najprej z električno energijo v letu 1996 - je bila tema »primerne načina ločevanja dejavnosti« vroč kostanj med kreatorji liberalizacije trga. Cilj pravilnega ločevanja dejavnosti je bil namreč zagotoviti, kljub ločitvi dejavnosti, še naprej zanesljivo stopnjo delovanja sistemov ter oskrbe z energijo (Brunekreeft¹, 2015). Prva direktiva je vključevala računovodsko ločitev, druga direktiva pa je zahtevala bolj okrepjeno ločitev v smislu pravne ločitve dejavnosti, če so bili operaterji prenosnih sistemov del vertikalno integriranega podjetja (VIP). Medtem ko so bile določbe glede ločevanja iz prve in druge direktive sprejete pozitivno, je Evropska komisija pripravila tretjo direktivo, v okviru katere je predlagala nadaljevanje strukturnega ločevanja, kar je v praksi predstavljalo še višjo stopnjo strukturne ločitve. Tretja direktiva je določala dva osnovna modela ločitve, in sicer popolno lastniško ločitev dejavnosti (angl. full ownership unbundling, v nadaljevanju OU) in model neodvisnega operaterja prenosnega sistema (angl. independent transmission operator, v nadaljevanju ITO). Razlogi za izbiro ustreznega modela strukturne ločitve so bili pri vsaki državi članici različni, največkrat pa povezani s političnimi in regulativnimi režimi. V letu 2018 je Joint Research Centre izdelal študijo², ki je prvenstveno analizirala odnose med načinom regulacije in odločitvijo posamezne države članice glede izbire strukturnega ločevanja na področju električne energije. Študija je vključevala različne vplive, kot so npr. splošna učinkovitost delovanja vlade, socialno-ekonomske razmere ter značilnosti trga in omrežja v posamezni državi članici. Nekateri zaključki teh raziskav so zanimivi in odpirajo razmišljanja glede ustrezne strukturne ločitve na področju zemeljskega plina.

Veliko raziskav je že potekalo na temo izbire pravilnega regulativnega režima za ekonomsko reguliranje podjetij. Pollitt³ v svoji raziskavi trdi, da lastniško ločevanje (OU) lahko zahteva močnejši regulativni režim v primerjavi z modelom ITO. Green in Pollitt ugotavljata močno korelacijo med stopnjo regulativnega režima (stroškovni model regulacije, regulacija s spodbudami ter hibridni model) in stopnjo napredka energetske reforme v posamezni državi članici.

Model ITO je konec januarja 2008 temeljil na predlogu Nemčije in Francije ter šestih drugih držav članic. Od vseh 35 večjih podjetij, ki so bila analizirana v 28 državah članicah, 54 % temelji na regulaciji s spodbudami, 26 % na hibridnih modelih regulacije in 20 % na stroškovnih modelih.

Stroškovni model regulacije temelji na principu določitve tarif za omrežje, ki pokrivajo stroške kapitala (CAPEX) in operativne stroške (OPEX) ter določeno stopnjo donosa reguliranega podjetja. Ta model regulacije daje relativno nizke spodbude za stroškovno

¹ Brunekreeft, G., 2015. Network unbundling and flawed coordination: experience from the electricity sector. Util. Pol. 34, 11-18. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jup.2015.03.003>.

² Joint Research Centre (JRC), Directorate for Energy, Transport and Climate

³ Pollitt, M., 2008. The arguments for and against ownership unbundling of energy transmission networks. Energy Pol. 36, 704-713. <http://dx.doi.org/10.1016/j.enpol.2007.10.011>.

učinkovitost podjetja. V splošnem regulacija s stopnjo donosa spodbuja kapitalske naložbe samo, če donos presega stroške kapitala.

V analiziranem primeru je sedem držav članic (Belgija, Bolgarija, Hrvaška, Finska, Grčija, Švica in Švedska) imelo pred uvedbo strukturnega ločevanja vzpostavljen stroškovni princip regulacije.

Način regulacije s spodbudami je bil širše uporabljen v državah članicah EU glede na način strukturnega ločevanja. Regulacija na podlagi cenovne kapice (angl. price-cap regulation) ali tudi RPI-X regulacija je prvi najbolj poznan in uveljavljen regulacijski model, ki temelji na spodbudah, ker vključuje prilagoditev za doseženo stopnjo produktivnosti. Različice tega modela lahko vključujejo regulacijo z omejitvijo prihodkov (angl. revenue caps), udeležbo pri dobičku (angl. profit sharing), regulacijo z merjenjem učinkovitosti (angl. yardstick). Norveška je bila leta 1997 med prvimi državami, ki so začele v sektorju električne energije izvajati tržno usmerjene reforme ter prešle z regulacije stopnje donosa na regulacijo s spodbudami. Podobno kot Norveška je Nemčija v letu 2009 prešla na regulacijo, ki temelji na spodbudah. Številni regulatorji v EU pa so razvili t. i. hibridni model regulacije, ki združuje stopnjo donosa in regulacijo na podlagi spodbud.

Če nameravajo oblikovalci politik spodbujati strožje režime ločevanja na področju električne energije, je lahko uporaba načina regulacije s spodbudami ali uporaba hibridne regulacije ustreznjša kot uporaba stroškovnega načina regulacije. Še posebej je uporaba načina regulacije s spodbudami ali uporaba hibridne regulacije na področju električne energije ustreznjša, kadar je določena shema spodbud. V tem primeru je verjetnost, da se država odloči za strožje režime ločevanja, od 85-do 91-odstotna.

Rezultati kažejo, da je lahko regulacija na področju električne energije, ki temelji na spodbudah, učinkovita, če cilji politike vključujejo OU. Če je v posamezni državi članici uveljavljen način regulacije s spodbudami ali hibridna regulacija, potem obstaja od 34- do 45-odstotna verjetnost, da se država članica odloči za OU, medtem ko uporaba stroškovnega modela regulacije poveča verjetnost uporabe načina ločevanja po modelu ITO. Če država nadzoruje podjetja, ki izvajajo prenos električne energije, je po zaključkih študije manj verjetno, da bo država izbrala model OU, medtem ko mešana lastniška struktura povečuje verjetnost za izbiro OU v posamezni državi članici.

Nadzornik za skladnost,

mag. Dejan Koletnik



KAZALO:

1	UVOD	1
1.1	Pravni okvir zagotavljanja skladnosti	1
1.2	Spremembe v lastniški strukturi VIP	2
2	DOSEGANJE CILJEV PROGRAMA ZA ZAGOTAVLJANJE SKLADNOSTI	3
3	PREGLED IZPOLNJEVANJA UKREPOV ZA URESNIČITEV CILJEV PROGRAMA.....	3
3.1	Pregled izpolnjevanja splošnih ukrepov za vse zaposlene	3
3.2	Zagotavljanje neodvisnosti delovanja operaterja prenosnega sistema v splošni strukturi upravljanja	7
3.3	Register tveganj.....	12
3.4	Zaupnost podatkov.....	13
3.5	Razkrivanje in objava podatkov	13
3.6	Ravnanje do vertikalno integriranega podjetja pri upravljanju s podatki.....	14
3.7	Načrtovanje in izvajanje storitev.....	16
3.8	Zagotavljanje nediskriminatornega dostopa do prenosnega sistema.....	19
3.9	Zagotavljanje nediskriminatornih in preglednih postopkov.....	20
4	SPREMLJANJE IZVAJANJA PROGRAMA	21
4.1	Priporočila o Programu za zagotavljanje skladnosti in njegovemu izvajanju	21
5	OBVEZNOSTI IN PRAVICE ZAPOSLENIH	21
6	KRŠITVE	21
6.1	Splošne kršitve	21
7	ZAKLJUČEK IN UGOTOVITVE	22

1 UVOD

1.1 Pravni okvir zagotavljanja skladnosti

Družba Plinovodi d.o.o. na podlagi odločbe Javne agencije RS za energijo št. 533-100/2011-20/134 z dne 11. 7. 2012 in sklepa Vlade o imenovanju št. 36020-3/2012/3 z dne 25. 10. 2012 deluje kot neodvisni operater prenosnega sistema.

Za opravljanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina je družba Plinovodi pridobila odločbo o certificiranju št. 533-100/2011-20/134 z dne 11. 7. 2012, ki jo je izdal regulativni organ, to je Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) in v kateri je ugotovljeno, da izpolnjuje vse zahteve za neodvisnega operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina.

Na podlagi določil Direktive 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (Uradni list EU, L 211, 14/08/2009, v nadaljevanju Direktiva 2009/73) in Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15, v nadaljevanju EZ-1) mora operater prenosnega sistema za izpolnjevanje zahtev o certificiranju izpolnjevati zahteve iz 189. do 202. člena EZ-1. EZ-1 v poglavju o neodvisnem operaterju prenosnega sistema določa tudi omejeno možnost medsebojnega povezovanja vertikalno integriranega podjetja z neodvisnim operaterjem prenosnega sistema.

Upošteva tako Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD-1) kot EZ-1 izhaja, da je možnost vplivanja družbe Plinhold kot obvladujoče družbe v obdobju leta 2018 na upravljanje in poslovanje družbe Plinovodi kot odvisne družbe treba presojati z vidika zakonskih omejitev in zahtev glede zagotavljanja neodvisnosti delovanja operaterja prenosnega sistema.

Operater prenosnega sistema zemeljskega plina mora v ta namen na podlagi 197. člena EZ-1 pripraviti Program za zagotavljanje skladnosti (v nadaljevanju program), ki določa cilje in ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja ter posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev teh ciljev.

Agencija za energijo Republike Slovenije (v nadaljevanju agencija) je 1. marca 2012 podala soglasje (št. 533-100/2011-08-134) k programu. Soglasje je začelo veljati 16. 7. 2012, to je z dnem dokončnosti odločbe o certificiranju operaterja prenosnega sistema.

Nadzorni organ je po predhodnem soglasju (št. 533-100/2011-16/134 z dne 12. 4. 2012) agencije imenoval nadzornika za skladnost, ki spremlja izvajanje programa in poroča nadzornemu organu ter izdaja priporočila o njegovem izvajanju.

Poročilo o izvajanju programa za zagotavljanje skladnosti v letu 2018 vsebuje predstavitev aktivnosti in ukrepov, ki so bili izvedeni za učinkovito izvajanje programa, s katerim se določajo posebne obveznosti, ki jih morajo izpolniti zaposleni pri izvajalcu gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, to je v družbi Plinovodi d.o.o., glede zagotavljanja dejanske neodvisnosti operaterja prenosnega sistema

v skladu s pogoji in cilji Direktive 2009/73/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in (EZ-1).

Nadzornik za skladnost pri spremljanju in izvajanju programa v letu 2018 ni ugotovil dodatnih vsebinskih pomanjkljivosti. Program, h kateremu je regulativni organ dal soglasje št. 533-100/2011-58/134, po oceni nadzornika za skladnost zajema aktivnosti in ukrepe, ki so potrebni za učinkovito preprečevanje diskriminatornega ravnanja zaposlenih.

Poročilo bo objavljeno na spletni strani družbe Plinovodi d.o.o. in posredovano regulativnemu organu ter nadzornemu svetu družbe Plinovodi d.o.o.

1.2 Spremembe v lastniški strukturi VIP

Družba Plinovodi je v skladu z ZGD-1 pravno samostojna družba, ki je bila od 1. 1. 2017 do 27. 6. 2017 povezana družba z družbo Geoplin, ker je imela družba Geoplin večinski delež, in sicer 100-odstotni delež v družbi Plinovodi. Na podlagi statusnega preoblikovanja družbe Geoplin je bil na podlagi oddelitve z dnem 28. 6. 2017 opravljen prenos delov premoženja družbe Geoplin na novo družbo, to je družbo Plinhold, ki se je ustanovila zaradi oddelitve (oddelitev z ustanovitvijo nove družbe). Družba Plinovodi je od 28. 6. 2017 povezana družba z družbo Plinhold, v kateri ima družba Plinhold večinski delež, in sicer 100-odstotni delež v družbi Plinovodi.

Konec decembra 2017 je bila zaključena transakcija menjave poslovnih deležev v družbah Geoplin in Plinhold med družbenikoma -Republiko Slovenijo (v nadaljevanju država) in družbo Petrol, na podlagi sklenitve notarske listine o menjavi poslovnih deležev.

Družba Petrol je tako postala 49,56-odstotna lastnica družbe Geoplin, država pa 52,26-odstotna lastnica družbe Plinhold, pri čemer pa je država v Geoplinu ohranila 25,01-odstotni lastniški delež. Sklep o menjavi poslovnih deležev je postal pravnomočen 22. 2. 2018, kar je bil pogoj za sklenitev pogodbe o prodaji in nakupu poslovnega deleža SDH in KAD v družbi Geoplin. Na podlagi te pogodbe sta SDH in KAD prodala svoja poslovna deleža v družbi Geoplin kupcu - družbi Petrol.

Družba Plinhold je v prvem četrtletju 2018, po pravnomočnosti sklepa o menjavi poslovnih deležev med družbama Geoplin in Plinhold, na podlagi obvestila prodajalke Zavarovalnice Triglav (prej Salnal), obvestila svoje družbenike o možnosti uveljavitve predkupne pravice za nakup poslovnega deleža v imetništvu Zavarovalnice Triglav. Država je v skladu z družbeno pogodbo družbe Plinhold 6. 4. 2018 obvestila poslovodstvo družbe Plinhold o uveljavitvi predkupne pravice za nakup navedenega poslovnega deleža ter sklenila pogodbo o prodaji in nakupu poslovnih deležev družbe Zavarovalnica Triglav (prej Salnal) v družbi Plinhold. Država je tako v družbi Plinhold pridobila dodatni 7,84-odstotni lastniški delež v, s čimer se je skupni lastniški delež države v družbi Plinhold povečal na 60,10 %.

Država je v letu 2018 povečala lastniški delež v družbi PLINHOLD na 60,10 %

Edini družbenik družbe Plinovodi, tj. družba Plinhold, je od 22. 2. 2018, ko je sklep o menjavi poslovnih deležev postal pravnomočen, v večinski državni lasti, kar se je v letu 2018 neposredno odražalo tudi na področju vsebin in obsegu predpisov ter priporočil SDH, ki jih je družba Plinovodi upoštevala.

Skladno z EZ-1 družba Plinovodi opravlja dejavnost operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, družba Plinhold pa dejavnost finančnih storitev (razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov) in dejavnost holdingov. Skupaj družbi tvorita vertikalno integrirano podjetje.

Kljub lastniški spremembi družbe Plinovodi v letu 2017 predstavlja družba Plinovodi del vertikalno integriranega podjetja skladno z EZ-1, saj gre za skupino podjetij plinskega gospodarstva, znotraj katere se izvaja tudi dejavnost prenosa zemeljskega plina, pri čemer lahko ista oseba ali osebe izvajajo nadzor v smislu 17. točke 159. člena EZ-1, saj ima oseba neposredno ali posredno možnost izvajati odločilen vpliv na podjetje, ki je operater prenosnega sistema, kar se tiče uporabe celotnega ali dela premoženja tega podjetja, sestave, glasovanja ali odločitev organov podjetja.

2 DOSEGANJE CILJEV PROGRAMA ZA ZAGOTAVLJANJE SKLADNOSTI

Cilji programa so:

- zagotavljanje dejanske neodvisnosti operaterja prenosnega sistema v skladu s pogoji in cilji Direktive 2009/73/ES, uredb Evropske skupnosti in vsakokrat veljavne nacionalne zakonodaje;
- dosledno in dejansko spoštovanje načela preglednosti in nediskriminatornosti v odnosu do vseh udeležencev na trgu, še posebej v odnosih z vertikalno integriranim podjetjem ;
- varovanje tajnosti poslovno občutljivih podatkov, ki jih dobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti operater prenosnega sistema;
- preprečevanje diskriminatornega razkrivanja poslovno koristnih podatkov.

3 PREGLED IZPOLNJEVANJA UKREPOV ZA URESNIČITEV CILJEV PROGRAMA

3.1 Pregled izpolnjevanja splošnih ukrepov za vse zaposlene

Nadzornik za skladnost je v letu 2018 nadziral izpolnjevanje splošnih ukrepov za uresničitev ciljev programa s strani zaposlenih. Po informacijah, s katerimi je nadzornik za skladnost razpolagal, nihče od zaposlenih v letu 2018 ni izvajal nobenih posrednih ali neposrednih navodil vertikalno integriranega podjetja v zvezi z izvajanjem vsakodnevnih dejavnosti operaterja prenosnega sistema, upravljanjem sistema ali dejavnostmi, potrebnimi za pripravo 10-letnega razvojnega načrta.

Vsi zaposleni pri operaterju prenosnega sistema v strukturi upravljanja so v letu 2018 zagotavljali dejansko neodvisnost operaterja prenosnega sistema v skladu s pogoji Direktive 2009/73/ES in EZ-1. Zaposleni skrbijo, nadzornik za skladnost pa nadzira, da so ti pogoji izpolnjeni ves čas veljavnosti certifikata oziroma izvajanja gospodarske javne službe dejavnosti operaterja prenosnega sistema. Operater prenosnega sistema je sproti obveščal nadzornika za skladnost in regulativni organ o vseh načrtovanih transakcijah, zaradi katerih bi bila potrebna ponovna proučitev pogojev za izdajo certifikata.

Zaposleni, ki so pri operaterju prenosnega sistema odgovorni za upravljanje, vključno s tistimi, ki so odgovorni za izvršno upravljanje, so zagotavljali dejansko neodvisnost, tako da nobena od teh oseb ni imela nobene druge poklicne funkcije ali odgovornosti, neposrednega ali posrednega interesa v nobenem delu vertikalno integriranega podjetja, ki ni operater prenosnega sistema, ter od njega niso pridobivale finančnih koristi ali imeli poslovnega odnosa z njegovimi delničarji oziroma družbeniki s kontrolnim deležem. Plačilo oseb, odgovornih za upravljanje, in članov uprave ter zaposlenih pri operaterju prenosnega sistema ni bilo odvisno od dejavnosti ali rezultatov vertikalno integriranega podjetja.

Poslovodstvo operaterja prenosnega sistema je samostojno v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti sprejemalo potrebne odločitve in opravljalo potrebna dejanja za zagotavljanje neodvisnega ravnanja operaterja prenosnega sistema.

Vsi zaposleni pri operaterju prenosnega sistema v strukturi upravljanja so razkrivali podatke, ki so potrebni za konkurenčno delovanje trga na način, da so bili podatki ažurno in nediskriminatorno objavljeni na spletni strani (www.plinovodi.si), tako da so uporabnikom prenosnega sistema zagotavljali zadostne, pravočasne in zanesljive podatke.

Zaposleni so redno objavljali vse potrebne informacije o zasedenosti oziroma razpoložljivosti prenosnih zmogljivosti ter aktualni ponudbi in povpraševanju na sekundarnem trgu.

3.1.1 Priprava 10-letnega razvojnega načrta omrežja za obdobje 2019-2028

Na podlagi 200. člena EZ-1 mora operater prenosnega sistema vsako leto najkasneje do 1. junija, po posvetovanju z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi, sprejeti in predložiti agenciji 10-letni razvojni načrt omrežja za obdobje 2019-2028 (v nadaljevanju razvojni načrt), ki mora temeljiti na obstoječi in predvideni ponudbi in povpraševanju in mora vsebovati učinkovite ukrepe za zagotovitev ustreznosti sistema in zanesljivosti oskrbe. Za prva tri leta tega načrta mora operater prenosnega sistema priložiti tudi naložbeni načrt, usklajen z razvojnimi načrtom in izdelan v skladu z metodologijo, kot je določena v EZ-1.

Operater prenosnega sistema je 12. 4. 2018 začel s 30-dnevnim javnim posvetovalnim postopkom o razvojnem načrtu prenosnega plinovodnega omrežja za obdobje 2019-2028. Poleg objave posvetovanja na svoji spletni strani je operater prenosnega sistema še posebej pisno pozval pomembnejše akterje na energetske področju, vse distributerje zemeljskega plina, nosilce bilančnih skupin in lokalne skupnosti, ki so trenutno za uporabo zemeljskega plina bolj zanimive. V času razgrnitve predloga razvojnega načrta je operater prenosnega sistema prejel pripombe štirih zainteresiranih strani. Vse pripombe je operater prenosnega sistema predložil v vednost agenciji.

Nadzornik za skladnost je pri pripravi razvojnega načrta aktivno sodeloval s pripravljavci razvojnega načrta v družbi in se redno udeleževal sestankov, s čimer je spremljal potek aktivnosti in zagotavljal, da so te potekale pregledno in nepristransko ter skladno z EZ-1. Nadzornik za skladnost je pri tem spremljal tudi aktivnosti nadzornega organa, da ni sprejemal kakršnih koli odločitev, ki bi vplivale na dejavnosti, ki so potrebne za pripravo razvojnega načrta omrežja v skladu z 200. členom EZ-1 ali bi bile povezane z njimi.

Regulativni organ se je skladno z določbo šestega odstavka 200. člena EZ-1 o razvojnem načrtu posvetoval z vsemi dejanskimi in možnimi uporabniki sistema, in sicer na odprt in

pregleden način, tako da je 13. 6. 2018 na svoji spletni strani objavil razvojni načrt ter pozval vse dejanske in možne uporabnike sistema k dajanju pripomb. V času posvetovalnega postopka, ki se je zaključil 16. 7. 2018, je regulativni organ k objavljenemu razvojnemu načrtu prejel eno pripombo oziroma predlog, ki ga je v celoti objavil.

Regulativni organ je proučil predloženi razvojni načrt vključno s prejetimi pripombami iz javnega posvetovanja operaterja prenosnega sistema. Regulativni organ je v skladu z metodologijo za naložbeni načrt proučil tudi naložbeni načrt ter operaterju prenosnega sistema v dopisu z dne 4. 9. 2018 podal svoje pripombe in predloge tako k razvojnemu kot tudi naložbenemu načrtu.

Operater prenosnega sistema je v dopisu z dne 22. 10. 2018 regulativnemu organu posredoval dopolnjeni različici razvojnega in naložbenega načrta. Dne 19. 11. 2018 pa je regulativni organ prejel še zadnjo – končno različico razvojnega načrta.

Regulativni organ je po proučitvi zadnje verzije obeh dokumentov ugotovil, da razvojni načrt, predložen septembra 2018, skladno s četrnim odstavkom 200. člena EZ-1 opredeljuje za udeležence na trgu glavno infrastrukturo za prenos, ki jo je treba v naslednjih desetih letih zgraditi ali posodobiti, in vsebuje vse že sprejete naložbe in opredeljuje nove, ki jih je treba izvesti v naslednjih treh letih. Podan je bil tudi časovni okvir za vse naložbene projekte. Ker je operater prenosnega sistema v razvojnem načrtu ustrezno upošteval tudi vse pripombe iz posvetovalnega postopka, je regulativni organ ugotovil, da razvojni načrt pokriva vse potrebe po naložbah.

Regulativni organ je tudi ugotovil, da je naložbeni načrt, predložen oktobra 2018, usklajen z razvojnim načrtom iz novembra 2018 in izdelan v skladu z metodologijo za naložbeni načrt, kot to določa drugi odstavek 200. člena EZ-1. Regulativni organ je še ugotovil, da je razpoložljivost virov financiranja naložb ustrezna in da so naložbe usklajene z razvojnimi merili.

Regulativni organ ni ugotavljal finančne in ekonomske upravičenosti naložb, saj naložbeni načrt ni vseboval novih naložb, za katere bi v skladu z metodologijo za naložbeni načrt operater prenosnega sistema moral dokazati finančno oziroma ekonomsko upravičenost naložb. Prav tako naložbeni načrt ne vsebuje novih naložb, za katere bi se ocenjevala usklajenost z merili zanesljivosti oskrbe.

Regulativni organ ni podrobneje presojal naložb, ki so bile potrjene že v okviru izdaje soglasja k predhodnim razvojnim načrtom, saj ni ugotavljal bistvenega odstopanja v ključnih podatkih posameznih naložb.

Regulativni organ je proučil tudi pripombo, ki jo je v postopku javne obravnave razvojnega načrta podala družba Holding Slovenske elektrarne d.o.o. Družba je predlagala, da se v napovedi zakupa prenosnih zmogljivosti za obdobje 2019-2028 ne upoštevajo zmogljivosti, ki se nanašajo na TE Šoštanj. V zvezi s tem je regulativni organ pozval operaterja prenosnega sistema k pojasnilu. Po pregledu pojasnila, ki ga je prejel od operaterja prenosnega sistema, je regulativni organ ugotovil, da predmetna pripomba ne sodi v javno obravnavo o razvojnem načrtu, saj podatki, ki jih je objavil operater prenosnega sistema o napovedi zakupa prenosnih zmogljivosti za proizvodnjo električne energije, temeljijo na že sklenjenih pogodbah o priključitvah oziroma pogodbah o prenosu. V konkretnem primeru podatki o napovedi zakupa za TE Šoštanj temeljijo na podatkih o višini zakupljene zmogljivosti iz že

sklenjene in veljavne pogodbe o prenosu za TE Šoštanj. Presojanje o morebitni spornosti predmetne pogodbe, kar v svoji pripombi nakazuje vlagatelj pripombe, ne sodi v postopek ocenjevanja razvojnega načrta. Zato je regulativni organ predmetno pripombo smatral kot brezpredmetno in je pri ocenjevanju usklajenosti razvojnega načrta z rezultati javnega posvetovanja ni upošteval.

Regulativni organ je v postopku izdaje soglasja v skladu z osmim odstavkom 200. člena EZ-1 proučil tudi skladnost razvojnega načrta z nezavezujočim desetletnim razvojnim načrtom omrežja za Evropsko unijo Ten-Year Network Development Plan 2017 (v nadaljevanju: TYNDP) iz b) točke tretjega odstavka 8. člena Uredbe (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005 (Ul. št. 211 z dne 14. 8. 2009, str. 36). Pri tem je regulativni organ ugotovil manjše neskladnosti v navedbi predvidenih let aktiviranja posameznih naložb. Ker gre v tem primeru za projekte, za katere še ni sprejeta dokončna odločitev o gradnji, je regulativni organ razumel ugotovljene neusklajenosti kot posledico časovnega zamika med poročanjem podatkov za pripravo TYNDP in razvojnega načrta. V razvojnem načrtu so tako navedeni podatki iz TYNDP, le da so ti podatki posodobljeni in zato bolj natančno podajajo predvidene časovne roke, zato je regulativni organ navedene neskladnosti razumel kot manj pomembne in posledično niso razlog za spremembo razvojnega načrta.

Na podlagi navedenega je regulativni organ ugotovil, da je razvojni načrt, predložen 19. 11. 2018, v skladu z zakonodajo in predpisi, zato je 26. 11. 2018 k razvojnemu načrtu izdal soglasje. Po izdanem soglasju je operater prenosnega sistema razvojni načrt objavil na svoji spletni strani.

Nadzornik za skladnost od zaposlenih ali tretjih oseb ni prejel nobenih informacij, ki bi nakazovale na kakršna koli neposredna navodila s strani vertikalno integriranega podjetja v zvezi z izvajanjem vsakodnevnih dejavnosti operaterja prenosnega sistema, upravljanjem omrežja ali dejavnostmi, potrebnimi za pripravo razvojnega načrta.

3.1.2 Naložbeni načrt

Naložbe, ki imajo podlago v razvojnem in naložbenem načrtu, operater prenosnega sistema načrtuje tako, da nepristransko zagotavljajo odpravo ozkih grl v sistemu in dolgoročno zmogljivost sistema, ki bo zadostila razumnemu povpraševanju in zanesljivosti oskrbe, še posebej brez pristranskih koristi vertikalno integriranega podjetja ali katerega koli njegovega dela.

Pristojni poslovodni organ operaterja prenosnega sistema je naložbeni načrt pravočasno predložil regulativnemu organu skupaj z razvojnim načrtom omrežja za obdobje 2019-2028. Regulativni organ je ugotovil, da je naložbeni načrt izdelan v skladu z metodologijo za naložbeni načrt, kot to določa drugi odstavek 200. člena EZ-1, ter usklajen z razvojnim načrtom omrežja za obdobje 2019-2028.

3.1.3 Komercialni in finančni odnosi z vertikalno integriranim podjetjem

Vertikalno integrirano podjetje sestavljajo naslednja podjetja:

- Plinhold, upravljanje plinske infrastrukture, d.o.o. (v nadaljevanju družba Plinhold ali vertikalno integrirano podjetje), kot 100-odstotni lastnik družbe Plinovodi;

- Slovenski državni holding, d.d. (v nadaljevanju družba SDH ali vertikalno integrirano podjetje).

Družba Plinhold v letu 2018 ni imela drugih povezanih družb, ki bi bile v njeni 100-odstotni lasti, razen družbe Plinovodi.

Družba Plinovodi v letu 2018 z vertikalno integriranim podjetjem ali z njim povezano družbo ali na pobudo ali v interesu teh družb ni sklenila nobenega pravnega posla, tudi ni storila ali opustila nobenega dejanja na pobudo ali v interesu teh podjetij ali z njimi povezanih družb, kjer bi prišlo do prikrajšanja družbe. Prav tako družba ni prejela nobenih nadomestil za prikrajšanje.

Operater prenosnega sistema regulativnemu organu ni predložil v soglasje nobene komercialne in finančne pogodbe ali sporazuma z vertikalno integriranim podjetjem, ker v obravnavanem koledarskem obdobju take pogodbe ni sklenil.

Vsi zaposleni so v vseh komercialnih in finančnih odnosih z vertikalno integriranim podjetjem ravnali izključno pod tržnimi pogoji. Operater prenosnega sistema je vodil natančno evidenco (arhiv) komercialnih in finančnih odnosov, s katerimi je bil seznanjen tudi nadzornik za skladnost.

3.2 Zagotavljanje neodvisnosti delovanja operaterja prenosnega sistema v splošni strukturi upravljanja

3.2.1 Pregled izpolnjevanja ukrepov za osebe, odgovorne za izvršno upravljanje

Osebe, odgovorne za upravljanje, vključno s tistimi, ki so odgovorne za izvršno upravljanje, v letu 2018 pri operaterju prenosnega sistema niso imele poslovnega odnosa z njegovimi družbeniki s kontrolnim deležem. Nadzornik za skladnost je prejel pisno izjavo oseb, odgovornih za upravljanje, vključno s tistimi, ki so odgovorne za izvršno upravljanje, da v letu 2018 niso imele poslovnega odnosa z njegovimi družbeniki s kontrolnim deležem.

Zaposleni so v letu 2018 vse aktivnosti, procese in vse naloge oziroma poslovanje izvajali neodvisno in s službami, organiziranimi v okviru pravne osebe operaterja prenosnega sistema.

Osebe, odgovorne za izvršno upravljanje, zagotavljajo, nadzornik za skladnost pa spremlja, da noben del vertikalno integriranega podjetja ne daje operaterju prenosnega sistema v najem svojega osebja ali zanj opravlja storitev ali zanj najema osebja, zaposlenega v drugem delu vertikalno integriranega podjetja, ali za operaterja prenosnega sistema opravlja storitev, ki jo upravlja drugi del vertikalno integriranega podjetja. Nadzornik za skladnost je pri pregledu pogodb v letu 2018 ugotovil, da operater prenosnega sistema ne razpolaga s pogodbami, ki bi bile v nasprotju s temi določili.

Zaposleni so pri sodelovanju z regulativnim organom ali z državnimi organi delovali samostojno in neodvisno od vertikalno integriranega podjetja ter pri tem posebno skrb namenjali zagotavljanju nediskriminatornosti in pri tem spodbujali delovanje trga z zemeljskim plinom.

Zaposleni so pripravljali finančne načrte družbe in posamezne politike za izvrševanje le-teh, tako da vertikalno integriranemu podjetju ni bil omogočen dostop do informacij ali zbirov podatkov, ki bi mu omogočale konkurenčne prednosti pri nastopanju na trgu z zemeljskim plinom.

Ekonomski sektor pri operaterju prenosnega sistema ima v ta namen izdelane in usklajene obrazce za konsolidirano poročanje vertikalno integriranega podjetja (obvladujoče družbe) skladno z ZGD-1 in EZ-1 na način, da vertikalno integriranemu podjetju niso bile razkrite informacije ali zbir podatkov, ki bi mu omogočale konkurenčne prednosti pri nastopanju na trgu z zemeljskim plinom.

Osebe, odgovorne za izvršno upravljanje, so pripravljale razvojno strategijo družbe in posamezne politike za izvrševanje razvojne strategije neodvisno od vertikalno integriranega podjetja, tako da je zagotovljena stalna dobičkonosnost družbe največ v višini, ki jo regulativni organ priznava kot upravičen donos na sredstva.

Operater prenosnega sistema je 24. 5. 2018 prejel s strani regulativnega organa soglasje (št. 211-23/2018-08/429) k regulativnemu okviru operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina za regulativno obdobje od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019.

Tarifne postavke so bile določene za vsako mejno vstopno in izstopno točko ter za izstopne točke v Sloveniji glede na obseg zakupa. S strani regulativnega organa je operater prenosnega sistema prejel tudi soglasje k ceniku za druge storitve.

Regulativni organ je bil v letu 2018 obveščen o evidenci vseh sklenjenih pogodb o prenosu z uporabniki sistema različnih ročnosti, o bilančnih pogodbah ter tekoče o vseh novih sklenjenih pogodbah.

Pri pripravi politike zadolževanja družbe in predlaganju stopnje zadolževanja družbe so zaposleni, ki so odgovorni za upravljanje, upoštevali kapitalsko sposobnost družbe.

Politika zadolževanja družbe in stopnja zadolževanja družbe izhajata iz sprejetega razvojnega načrta, ki temelji na obstoječi in predvideni ponudbi in povpraševanju ter naložbenem načrtu. Pri tem je operater prenosnega sistema upošteval omejitve, ki izhajajo iz splošnih aktov regulativnega organa, ter omejitve, ki izhajajo iz podpisane finančne pogodbe z Evropsko investicijsko banko (v nadaljevanju EIB), in garancijske pogodbe z bankami, ki so garanti. V aprilu je operater prenosnega sistema zaključili več kot leto in pol dolg proces zagotovitve novega zavarovanja z bistveno izboljšanimi pogoji ter podpisal ugodnejše garancijske pogodbe in izdajo nove garancije za zavarovanje kredita EIB.

Zaposleni, ki so odgovorni za upravljanje, so pri izpolnjevanju okoljskih zahtev s strani uporabnikov prenosnega sistema zagotavljali, da so le-te izpolnjene na nediskriminatorni način. Izvedena je bila tudi zunanja presoja skladnosti z zahtevami ISO 14001:2004 ter presoja Certifikacijskega pravilnika.

3.2.2 Vertikalno integrirano podjetje - PLINHOLD

Edini družbenik operaterja prenosnega sistema, to je družba Plinhold, je sklical štiri seje skupščine, na katerih:

- se je seznanil s potekom mandata g. Danijela Levičarja kot člana nadzornega sveta (v nadaljevanju NS);
- se je seznanil z odstopnima izjavama g. Boštjana Napasta in g. Mirana Juga kot članov NS;
- je za nove člane NS imenoval g. Petra Graška, g. Jožeta Dimnika in g. Alojza Kovšeta;
- je sprejel spremembo Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo družbe Plinovodi d.o.o.;
- se je seznanil s sprejetim sklepom NS glede sprejema Letnega poročila družbe Plinovodi d.o.o. za poslovno leto 2017 ter obravnavanja Poročila o odnosih do povezanih družb za leto 2017 skupaj s poročilom neodvisnega revizorja in Izjavo posloводства, ki je sestavni del Poročila o odnosih do povezanih družb in tudi sestavni del poslovnega poročila;
- se je seznanil s sprejetim sklepom NS glede seznanitve s Poročilom o delu Nadzornega sveta za leto 2017;
- se je seznanil s sprejetim sklepom NS glede odločitve o uporabi bilančnega dobička za leto 2017;
- se je seznanil z iztekom mandata g. Tiborja Šimonke kot člana NS;
- je za novega člana NS ponovno imenoval g. Tiborja Šimonko;
- se je seznanil s sprejetim sklepom NS glede spremembe datuma izplačila bilančnega dobička za leto 2017.

Vertikalno integrirano podjetje ni določalo ravnanja operaterja prenosnega sistema pri dejavnostih in upravljanju sistema.

Nadzornik za skladnost je v letu 2018 spremljal, da vertikalno integrirano podjetje ni neposredno ali posredno po svojih predstavnikih v organih operaterja prenosnega sistema določalo ravnanja operaterja prenosnega sistema pri dejavnostih in upravljanju sistema ter zagotavljanju konkurenčnosti tega delovanja ali pri dejavnostih, potrebnih za pripravo 10-letnega načrta za razvoj omrežja.

Vertikalno integrirano podjetje se je v letu 2018 vzdržalo vseh dejanj, ki bi operaterja prenosnega sistema ovirala pri izpolnjevanju obveznosti EZ-1 ali nanj vplivale, ter od operaterja prenosnega sistema ni zahtevalo, da mora od njega pridobiti kakršna koli dovoljenja za izpolnjevanje teh obveznosti.

3.2.3 Nadzorni organ

Nadzorni organ je med poslovnim letom 2018 v okviru svojih pristojnosti aktivno spremljal in nadziral poslovanje družbe Plinovodi d.o.o. skladno z ZGD-1 in z omejitvami, kot jih določa EZ-1.

Nadzorni organ družbe Plinovodi d.o.o. sestavlja šest članov, ki so imenovani oziroma izvoljeni za obdobje štirih let.

V obravnavanem obdobju je deloval v naslednji sestavi:

- Tibor Šimonka, član od 1. 6. 2014, od 15. 9. 2014 dalje predsednik, 22. 5. 2018 ponovno imenovan za obdobje od 1. 6. 2018 dalje, od 1. 6. 2018 dalje predsednik;
- Peter Grašek, član od 1. 2. 2018, od 20. 3. 2018 dalje namestnik predsednika;

- Boštjan Napast, član od 26. 10. 2015 do 15. 1. 2018;
- Miran Jug, član od 24. 4. 2015 in namestnik predsednika od 8. 6. 2017 do 30. 1. 2018;
- Aleš Šuštar, član od 7. 4. 2017;
- Rok Vozel, član od 7. 4. 2017;
- Jože Dimnik, član od 1. 2. 2018;
- Alojz Kovše, član od 1. 2. 2018.

Nadzorni organ družbe je v obdobju januar-december 2018 izvedel eno korespondenčno sejo in se sestal na štirih rednih sejah, na katerih je obravnaval strateške in redne zadeve, vezane na poslovanje družbe.

Med najpomembnejše obravnave sodijo vsebine, pri katerih je nadzorni organ:

- podal soglasje k sklenitvi pogodbe s SID banko o izdaji garancije za zavarovanje finančnega kredita EIB;
- se seznanil s Poročilom o izvajanju Finančnega načrta za leto 2017;
- sprejel Letno poročilo družbe Plinovodi d.o.o. za poslovno leto 2017 ter obravnaval Poročilo o odnosih do povezanih družb za leto 2017 skupaj s poročilom neodvisnega revizorja in Izjavo posloводства, ki je sestavni del Poročila o odnosih do povezanih družb in tudi sestavni del poslovnega poročila;
- se seznanil s Poročilom o delu NS za leto 2017;
- odločil o uporabi bilančnega dobička leta 2017;
- imenoval za namestnika predsednika NS g. Petra Graška;
- se seznanil z nameravanim refinanciranjem dolgoročnih kreditov bivše matične družbe;
- se seznanil s Poročili o izvajanju Finančnega načrta v obdobjih januar-marec 2018, januar-junij 2018 in januar-september 2018;
- se seznanil s projektom izgradnje prenosnega plinovoda M6 Ajdovščina-Lucija in soglašal s predlagano strukturo virov financiranja projekta iz gradiva Analiza stroškov in koristi;
- se seznanil s Poročilom o izvajanju programa za zagotavljanje skladnosti v letu 2017 v družbi Plinovodi d.o.o.;
- se seznanil z usmeritvami in prihodnjimi aktivnostmi družbe Plinovodi d.o.o. za zagotovitev pravočasnega vključevanja in vloge prenosnega plinovodnega sistema v nizkoogljični družbi in podprl posloводство družbe v nadaljnjih aktivnostih;
- se seznanil s stanjem na projektu Južni tok na ozemlju Republike Slovenije;
- spremenil sklep glede datuma izplačila bilančnega dobička za leto 2017;
- se seznanil s plačilno nedisciplino Termoelektrarne Šoštanj;
- se seznanil z imenovanjem g. Tiborja Šimonke za člana NS za štiriletno mandatno dobo, ki je začela teči z dnem 1. 6. 2018;
- za obdobje od 1. 6. 2018 dalje imenoval g. Tiborja Šimonko za predsednika NS;
- potrdil Finančni načrt družbe za obdobje 2019-2021;
- se seznanil s postopki obvladovanja tveganj v družbi Plinovodi d.o.o.;
- za člana posloводства, za glavnega direktorja, za novo petletno mandatno obdobje imenoval g. Marjana Eberlinca;
- se seznanil z aktivnostmi družbe pri razvoju mednarodne prenosne plinovodne povezave Madžarska-Slovenija-Italija;
- se seznanil s Finančnim koledarjem za leto 2019.

Nadzornik za skladnost je na sejah podajal mnenja, predloge in opozarjal na morebitne kršitve programa, ki sta jih poslovodni organ in nadzorni organ v celoti upoštevala.

Nadzorni organ v letu 2018 ni sprejemal odločitev, ki bi vplivale na aktivnosti, ki so potrebne za pripravo razvojnega načrta omrežja v skladu z EZ-1 ali bi bile povezane z njimi, in ni preprečeval sprejemanja nobenih odločitev, zaradi česar bi se lahko preprečile ali zadržale naložbe, ki bi jih bilo treba v skladu z razvojnimi načrtom omrežja izvesti v naslednjih treh letih.

3.2.4 Poročilo neodvisnega revizorja k letnemu poročilu

Revizijska družba KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d.o.o. (v nadaljevanju KPMG), je 11. 3. 2019 izdala Poročilo neodvisnega revizorja o omejenem zagotovitlu lastnikom družbe Plinovodi d.o.o. za leto 2018.

V okviru obsega opravljenega dela je revizijska družba med drugim izvedla naslednje postopke:

- na podlagi razgovora s poslovodstvom in drugimi osebami v družbi se je seznanila s postopki, ki jih družba Plinovodi d.o.o. uporablja za prepoznavanje pogodb in poslov s povezanimi osebami, ki jih je treba vključiti v poročilo, ter z načinom določanja višine nadomestil in povračil pri poslih, ki so predstavljeni v poročilu, in ugotavljanja morebitnega prikrajšanja;
- analizirala postopke za preverjanje skladnosti navedb v poročilu s poslovnimi knjigami družbe Plinovodi, d.o.o.;
- pri organih upravljanja družbe Plinovodi d.o.o. poizvedovala glede navedb v poročilu ter tveganjih, povezanih z njim.

Narava in obseg postopkov revizijske družbe so bili določeni glede na oceno tveganja in strokovno presojo pooblaščenih revizorjev z namenom, da bi pridobili omejeno zagotovilo, in ne vključuje mnenja o ustreznosti politike transfernih cen.

Pri poslih dajanja omejenega zagotovila so postopki zbiranja dokazov bolj omejeni kot pri poslih dajanja sprejemljivega zagotovila, zato je danega manj zagotovila kot pri poslu dajanja sprejemljivega zagotovila oziroma revidiranja.

Na podlagi izvedenih postopkov revizijska družba meni, da pridobljeni dokazi zadoščajo in so ustrezna podlaga za podani sklep, v katerem na podlagi postopkov, ki jih je revizijska družba KPMG opravila pri reviziji računovodskih izkazov, in pridobljenih dokazov potrjuje, da niso opazili ničesar, zaradi česar ne bi verjeli:

- da so v poročilu o odnosih do povezanih družb za leto, ki se je končalo 31. 12. 2018, navedbe v vseh pomembnih pogledih točne;
- da ni bila pri pravnih poslih, navedenih v poročilu, glede na okoliščine, ki so bile znane ob sklenitvi teh poslov, vrednost izpolnitve družbe v pomembnem pogledu nesorazmerno visoka;
- da ne obstajajo okoliščine, ki bi glede drugih dejanj, navedenih v poročilu, kazale bistveno drugačno oceno prikrajšanosti od tiste, ki jo je dalo poslovodstvo.

3.3 Register tveganj

Nadzornik za skladnost ima za namen učinkovitega upravljanja s tveganji pri zagotavljanju dejanske neodvisnosti operaterja prenosnega sistema v splošni strukturi upravljanja skladno s pogoji Direktive 2009/73/EK, EZ-1 in Odločbe o certificiranju vzpostavljen register tveganj, ki temelji na pojasnilih in priporočilih, ki jih je izdala Evropska komisija v zvezi z ločevanjem operaterjev prenosnih sistemov od dejavnosti dobave in proizvodnje. Z registrom tveganj nadzornik za skladnost identificira in oceni tista področja oziroma aktivnosti v družbi, ki predstavljajo največje tveganje za nastanek neskladnosti s programom in lahko vplivajo na stopnjo neodvisnosti delovanja operaterja prenosnega sistema.

Register tveganj je sistematični proces strokovnih sodb o verjetnih škodljivih ravnanjih in dogodkih. Predstavlja seznam prepoznanih tveganj za nastanek neskladnosti, kjer so ocenjene kategorije »vpliv dogodka« in »verjetnost nastanka dogodka«.

Nadzornik za skladnost je v letu 2018 na podlagi registra tveganj prepoznal največje tveganje pri varovanju in objavi podatkov, zato je pri zagotavljanju skladnosti temu področju namenjal še posebno pozornost.

Z registrom tveganj se tveganja za nastop neskladnosti ustrezno upravljajo, so identificirana in ocenjena. Na podlagi registra tveganj je nadzornik za skladnost zaposlenim predlagal ukrepe, ki zmanjšujejo stopnjo tveganj za nastop neskladnosti.

Glavne skupine prepoznanih tveganj nadzornika za skladnost skladno s programom so:

- splošno tveganje diskriminatornega ravnanja (tveganja, da zaposleni ne zagotavljajo dejanske neodvisnosti operaterja prenosnega sistema, še posebej v povezavi z vertikalno integriranim podjetjem);
- tveganja glede varovanja in objave podatkov (tveganja, da zaposleni ne varujejo tajnosti poslovno občutljivih podatkov in ne zagotavljajo preglednosti in nediskriminatornosti z objavo podatkov);
- tveganja pri izvajanju storitev (tveganje, da zaposleni vseh storitev brez kakršne koli diskriminacije ne nudijo vsem uporabnikom prenosnega sistema pod enakimi pogoji);
- tveganja pri zagotavljanju nediskriminatornega dostopa do prenosnega omrežja (tveganje, da zaposleni ne zagotavljajo dostopa tretjih strani do prenosnega omrežja na nediskriminatoren način in diskriminirajo uporabnike sistema v korist vertikalno integriranega podjetja ali katerega koli njegovega dela);
- tveganja pri zagotavljanju nediskriminatornih in preglednih postopkov (tveganje, da zaposleni ne izdelajo, ne izvajajo in ne objavljajo takojšnjih, nediskriminatornih in preglednih mehanizmov za dodeljevanje prenosnih zmogljivosti in preglednih postopkov za upravljanje prezasedenosti).

Pri pripravi kataloga tveganj družbe Plinovodi je nadzornik za skladnost nastopal v funkciji nadzora nad prepoznanimi tveganji v družbi za področja, ki so v povezavi z zagotavljanjem skladnosti s programom. Nadzornik za skladnost je v obravnavanem obdobju z registrom tveganj prepoznaval tveganja in jih ocenil na vseh nivojih v okviru organizacijskih enot, funkcij in procesov ter v postopku nadzora ocene iz registra tveganj primerjal z ocenami iz kataloga tveganj družbe (Katalog tveganj 2018). Nadzornik za skladnost je po izvedeni primerjavi ugotovil, da so v katalogu tveganj identificirana vsa tveganja iz registra tveganj ter da so ocene tveganj iz kataloga tveganj primerljive z registrom tveganj, o čemer je obvestil odgovorne osebe za posamezna področja ter notranjega nadzornika družbe in jim

podal priporočila za zmanjševanje tveganj na področjih, ki predstavljajo veliko tveganje za nastop neskladnosti.

3.4 Zaupnost podatkov

Zaposleni so v letu 2018 varovali tajnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih je dobil operater prenosnega sistema med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, tako da je bil omogočen dostop do poslovno občutljivih podatkov samo tistim zaposlenim, ki so jih potrebovali pri svojem delu ali odločanju. Pri upravljanju in dostopu do podatkov, ki imajo naravo poslovne skrivnosti, je vsak zaposleni upošteval Pravilnik o določanju in varovanju tajnosti poslovnih skrivnosti ter o varstvu osebnih in poslovno občutljivih podatkov.

Nadzornik za skladnost je pristojne osebe za informacijsko tehnologijo (v nadaljevanju IT) redno obveščal o zahtevah glede načina varovanja tajnosti podatkov in dostopov do poslovno občutljivih informacij in z njimi uskladi odprta vprašanja glede načina zagotavljanja zaupnosti podatkov.

Nihče od zaposlenih ni razkrival poslovno občutljivih podatkov kateri koli tretji osebi, razen če:

- je pogodbeni stranka operaterja prenosnega sistema podala pisno soglasje operaterju prenosnega sistema za posredovanje ali razkritje zaupnih podatkov tretji osebi;
- so poslovno občutljivi podatki postali javni podatki;
- se podatki, ki so po zakonu javni, ali podatki o kršitvi zakona ali dobrih poslovnih običajev niso mogli določiti kot poslovno občutljivi podatki.

Nadzornik za skladnost v letu 2018 ni prejel od zaposlenih ali tretjih oseb nobene pritožbe v zvezi z razkrivanjem poslovno občutljivih podatkov.

3.5 Razkrivanje in objava podatkov

Zaposleni so zagotavljali preglednost in nediskriminatornost podatkov, ki so potrebni za konkurenčno delovanje trga na način, da so podatke sproti in nediskriminatorno objavljali na spletni strani, tako da so uporabnikom prenosnega sistema zagotavljali zadostne, pravočasne in zanesljive podatke.

Vse podatke in razkritja, ki jih zahteva zakonodaja, so zaposleni objavljali na smiselni, nediskriminatorni, količinsko jasni ter uporabnikom prenosnega sistema prijazen način. Zaposleni so pri izpolnjevanju nalog v zvezi z dostopom tretjih strani do prenosnega sistema zagotavljali zadostne, pravočasne in nepristranske informacije, ki so drugim operaterjem prenosnih sistemov v drugih državah ter uporabnikom prenosnega sistema zagotavljale prenos zemeljskega plina. Pritožb v zvezi z neizpolnjevanjem stopnje informiranosti nadzornik za skladnost v letu 2018 ni prejel.

Zaposleni, ki so odgovorni za vzdrževanje prenosnega sistema, so na spletni strani objavili vsa načrtovana obdobja za vzdrževanje, ki bi lahko vplivala na pravice uporabnikov sistema, izhajajoč iz pogodb o prenosu, ter ustrezne operative informacije.

Objava je vsebovala vse spremembe načrtovanih obdobj za vzdrževanje in obvestila o nenačrtovanem vzdrževanju, takoj ko je operater prenosnega sistema imel to informacijo

na voljo. V obdobju vzdrževanja je operater prenosnega sistema redno objavljala posodobljene informacije o podrobnostih, pričakovanem trajanju in posledicah vzdrževanja.

3.5.1 Posredovanje poslovno občutljivih podatkov neznanim prejemnikom

Zaposleni so preverjali pravilnost elektronskih poštnih naslovov, da bi preprečil posredovanje poslovno občutljivih podatkov neznanim prejemnikom, še posebej prejemnikom vertikalno integriranega podjetja in njegovim delom. Zato so zaposleni posebno skrbnost namenili varovanju poslovno občutljivih podatkov pri pošiljanju množičnih elektronskih sporočil, ki so naslovljena tako na zaposlene pri operaterju prenosnega sistema kot tudi na zaposlene v vertikalno integriranem podjetju in njegovim delom, z namenom, da se prepreči posredovanje poslovno občutljivih podatkov brez dovoljenja.

3.6 Ravnanje do vertikalno integriranega podjetja pri upravljanju s podatki

Zaposleni so pripravljali in izvajali naloge, tako da vertikalno integriranemu podjetju in njegovim delom ni bil omogočen dostop do poslovno občutljivih podatkov, ki bi mu omogočale konkurenčne prednosti pri nastopanju na trgu z zemeljskim plinom.

Zaposleni so preprečevali diskriminatorno ravnanje pri upravljanju s podatki, pri čemer niso delili sistemov ali opreme IT in sistemov za varnostni dostop z nobenim delom vertikalno integriranega podjetja. Nadzornik za skladnost pri spremljanju upravljanja s podatki in zagotavljanja samostojne in neodvisne uporabe informacijske tehnologije in sistemov za varnostni dostop ni ugotovil kršitev oziroma z njimi ni bil seznanjen.

Pri izbiri svetovalcev oziroma zunanjih izvajalcev za sisteme ali opremo informacijske tehnologije in sisteme za varnostni dostop so zaposleni v okviru javnih naročil upoštevali, da niso bili isti, kot jih uporablja vertikalno integrirano podjetje. Nadzornik za skladnost je pri operaterju prenosnega sistema sodeloval z zaposlenimi, ki so odgovorni za izvajanje postopkov javnih naročil in jih opozarjal na potrebno vključitev določbe o preprečevanju istih svetovalcev oziroma zunanjih izvajalcev neposredno v razpise za javna naročila tam, kjer je to potrebno.

Operater prenosnega sistema je določbe o preprečevanju istih svetovalcev oziroma zunanjih izvajalcev vključeval v javna naročila kot enega izmed pogojev za sodelovanje v predmetnem javnem naročilu.

Nadzornik za skladnost je vse zaposlene poučil in opozarjal o načinu in primernem ravnanju z dokumenti, mediji ali drugimi poslovno občutljivimi podatki. Zato so zaposleni v skupnih prostorih in območjih, dostopnih za obiskovalce ali druge osebe, ki niso zaposlene v podjetju, z dokumenti, mediji ali drugimi podatki ravnali odgovorno, pri čemer jih niso puščali na fotokopirnih strojih, tiskalnikih ali mizah v sejnih ali drugih skupnih sobah. Zaposleni niso razpravljali o poslovno občutljivih podatkih v skupnih prostorih in območjih, dostopnih za obiskovalce. Pri uporabi skupnih prostorov, kot so na primer jedilnice, parkirišča, prodajna področja, umivalnice in drugi skupni prostori, se zaposleni niso pogovarjali o poslovno občutljivih podatkih v prisotnosti obiskovalcev in drugih oseb, še posebej ne v prisotnosti zaposlenih iz vertikalno integriranega podjetja ali katerega koli njegovega dela.

3.6.1 Podatki, potrebni za določitev ocene vrednosti družbe Plinovodi

Operater prenosnega sistema je v letu 2018 prejel od vertikalno integriranega podjetja en zahtevek za podatke za namen novelacije cenitve družbe Plinovodi d.o.o., ki služi kot podlaga za dogovore z Ministrstvom za finance glede proračunskega financiranja morebitnih nakupov dodatnih poslovnih deležev v družbi Plinhold d.o.o. v letu 2018.

Nadzornik za skladnost je spremljal, da niso bili razkriti poslovno občutljivi podatki vertikalno integriranega podjetja, ter podal oceno skladnosti.

3.6.2 Varovanje podatkov in informacij na področju informacijske tehnologije

Operater prenosnega sistema je tekoče izvajal ukrepe za varovanje tajnosti poslovno občutljivih podatkov. Zaposleni, odgovorni za IT, so skrbeli, da se ob kadrovskih spremembah zaposlenih (nove zaposlitve, odhodi zaposlenih, sprememba delovne funkcije zaposlenih itd.) takoj spremenijo pravice glede dostopa do podatkov skladno z zahtevami delovnega mesta. Seznam uporabnikov, ki dostopajo do poslovno občutljivih podatkov, je bil redno posodobljen.

Zaposleni, ki so odgovorni za IT, so preprečevali dostop do informacijskih sistemov, skupnih podatkovnih baz, datotek in strežnikov nepooblaščenim osebam, še posebej zaposlenim v vertikalno integriranem podjetju in njegovim delom.

V letu 2018 je operater prenosnega sistema opravil interne razširjene analize ocene izpostavljenosti informacijskih sistemov do zunanjih izvajalcev ter krovni pregled aktivnosti na področju informatike v družbi.

Izvajali so se vsi potrebni ukrepi za zagotavljanje informacijske varnosti družbe ter s tem varovanja poslovno občutljivih in tajnih podatkov ter osebnih podatkov. Skrbno so se izvajala vzdrževanja poslovnega in procesnega informacijskega sistema družbe.

Aktivnosti so bile usmerjene predvsem v vzpostavitev preglednega in postopkovno določenega informacijskega sistema v družbi, vključno z upoštevanjem ustrezne informacijski varnosti.

V obravnavanem obdobju je operater prenosnega sistema pripravil in izvedel naslednje večje projekte oziroma naloge:

- izvedba prehoda in prenosa aplikacij ter informacijskih sistemov na nove virtualne informacijske sisteme;
- v okolju dokumentnega sistema (DMS) so bile nadgrajene in dopolnjene funkcionalnosti sistemov Elektronska javna naročila (eJN) in Avtomatizacija finančnega načrta (aFN) ter nadgradnja funkcionalnosti sistema z modulom za shranjevanje pošte iz sistema PRISMA ter modulom za splošno shranjevanje pošte iz elektronske pošte v DMS;
- glede na rezultate opravljene analize skladnosti z Zakonom o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA) je operater prenosnega sistema končal prenovo sistema upravljanja varovanja informacij (SUVI);
- izvedene so bile potrebne aktivnosti v okviru družbe, vezane na evropsko uredbo General Data Protection Regulation (GDPR);
- izvedena je bila samoocena statusa informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) v družbi v povezavi z Zakonom o informacijski varnosti (ZInfV);

- izvedena je bila nadgradnja aplikativne programske opreme Obračun prenosa zemeljskega plina (OPZP), Network User Services (NUS), vzdrževanje prenosnega sistema (VPS) in sistema Supervisory Control And Data Acquisition (SCADA);
- izvedba testnega preklopa ključnih sistemov na rezervno lokacijo s poudarkom na zagotovitvi vzpostavitve interno izdelanih aplikacij na rezervni lokaciji.

V ta namen so bili obravnavani in vzpostavljeni naslednji dokumenti in usmeritve:

- Sistem upravljanja in varovanja informacij (SUVI), ki je sestavljen iz krovne politike varovanja informacij in več področnih politik varovanja informacij;
- Strategija kibernetске varnosti družbe Plinovodi d.o.o.;
- Usmeritve družbe Plinovodi d.o.o. na področju digitalizacije (digitalna strategija).

Po enoletnem poizkusnem obratovanju se je s 1. oktobrom 2018 začelo tudi redno obratovanje spletne aplikacije »Pripravlavec prognoz«.

V letnem poročilu oddelka Poslovno informacijski sistem (PIS) za leto 2018 je poleg zgoraj navedenih podanih še nekaj dodatnih vsebin s področja IT, ki so redne za zagotavljanje varnosti ter stabilnosti delovanja IT sistema, in ostale potrebne aktivnosti, izvedene v manjšem obsegu.

Dejavnosti za izboljševanje varovanja poslovno občutljivih podatkov se nadaljujejo v letu 2018 z uvajanjem dodatnih ukrepov skladno s strategijo razvoja varovanja podatkov in informacij na področju IT. Nadzornik za skladnost je spremljal aktivnosti in bil o njih tudi obveščen.

3.7 Načrtovanje in izvajanje storitev

3.7.1 Izvajanje storitve prenosa, uravnoteženja, izravnave odstopanj, obračuna bilančnih razlik in prodaje zmogljivosti na sekundarnem trgu

Zaposleni so vse storitve brez kakršnega koli razlikovanja nudili vsem uporabnikom prenosnega sistema pod enakimi pogoji, pri čemer ti pogoji ne omejujejo, izkrivljajo ali onemogočajo konkurence pri dobavi. Operater prenosnega sistema je za vertikalno integrirano podjetje izvajal enake storitve kot za druge uporabnike prenosnega sistema, in sicer storitve prenosa, izravnave odstopanj, obračuna bilančnih razlik in prodaje zmogljivosti na sekundarnem trgu. Vse storitve je odobril ali bil z njimi seznanjen regulativni organ.

Vse tri storitve virtualne točke (izvedba transakcij, trgovalna platforma in oglasna deska) so interno informacijsko podprte s spletno aplikacijo VTP (Virtualna točka za plin) in funkcionalno obratujejo.

Za potrebe uravnoteženja je operater prenosnega sistema v letu 2018 primarno uporabljal storitev virtualne točke (VT) - trgovalno platformo (TP).

Na podlagi metodologije za določitev veljavne cene za obračun stroškov dnevnega odstopanja, določene v sistemskih obratovalnih navodilih, operater prenosnega sistema za obračun stroškov dnevnega odstopanja uporablja mejno prodajno ceno, če je količina dnevnega odstopanja pozitivna, oziroma mejno nakupno ceno, če je količina dnevnega odstopanja negativna. Mejna prodajna cena in mejna nakupna cena se za vsak obračunski

dan dobave oblikujeta na podlagi referenčnih tržnih cen iz trgovanja z nazivnimi produkti na trgovalni platformi. Mejna prodajna in mejna nakupna cena sta dnevno objavljene na spletni strani www.plinovodi.si.

V virtualni točki je omogočeno vsakodnevno izvajanje transakcij z zemeljskim plinom med člani virtualne točke. Transakcije se izvajajo na prostem trgu, kjer so lahko udeleženci v transakciji vsi registrirani člani virtualne točke, in na izravnalnem trgu, kjer so lahko udeleženci v transakciji le nosilci bilančnih skupin in operater prenosnega sistema. Transakcije na prostem in izravnalnem trgu se izvajajo prek spletne aplikacije VTP.

Operater prenosnega sistema je v obdobju od januarja do decembra 2018 glede na predhodno leto zabeležil porast števila izvedenih transakcij na prostem trgu. Število transakcij se je proti koncu leta ustalilo na okrog 200 mesečno. V izvedenih transakcijah v letu 2018 je bilo na podlagi 2.408 transakcij izmenjanih 1.133,80 GWh zemeljskega plina, kar je dvakrat toliko izmenjanih količin kot v letu 2017. Od vseh priglašanih transakcij je bilo devet transakcij izvedenih znotraj dneva, vse ostale transakcije so bile izvedene za dan vnaprej.

Na trgovalni platformi so se pregledno in nepristransko izvajala vsakodnevna trgovanja s količinami zemeljskega plina. Poleg nosilcev bilančne sheme, ki so člani virtualne točke, v trgovanju sodeluje tudi operater prenosnega sistema z nakupi in/ali prodajami količin zemeljskega plina za potrebe uravnoteženja.

Do konca leta 2018 je operater prenosnega sistema kupil in/ali prodal 214,9 GWh zemeljskega plina za uravnoteženje prenosnega sistema. V primerjavi s preteklim letom je operater prenosnega sistema uravnotežil za 51,5 GWh manj zemeljskega plina in izvedel 170 poslov manj, kar nakazuje na povečano izravnanoost samih uporabnikov prenosnega sistema ter posledično manjše vključevanje operaterja v korekcije na izravnalnem trgu.

Skupno je operater prenosnega sistema v letu 2018 izvedel 174 transakcij, od tega je bilo ■■■ transakcij izvedenih na podlagi prodajnega in ■■■ na podlagi nakupnega kratkoročnega standardiziranega produkta. V večini primerov je operater prenosnega sistema prodajal viške količin zemeljskega plina v prenosnem sistemu. Medsebojnih poslov med člani BS na trgovalni platformi v obravnavanem obdobju ni bilo. Skupno je na dan 31. 12. 2018 bilo sklenjenih 32 bilančnih pogodb in 25 pogodb o članstvu v virtualni točki.

Operater prenosnega sistema na svoji spletni strani redno objavlja vse potrebne informacije o zasedenosti oziroma razpoložljivosti prenosnih zmogljivosti prenosnega sistema zemeljskega plina na območju Slovenije. Objavljeni so vsi aktualni dokumenti in obrazci, prav tako tudi ponudba in povpraševanje po prenosnih zmogljivostih na sekundarnem trgu. Pomemben obseg prenosnih zmogljivosti so si uporabniki sistema na vstopni točki Ceršak ter izstopni točki Rogatec zagotovili na sekundarnem trgu s sklepanjem pogodb o podzakupu.

3.7.2 Obratovanje in vzdrževanje prenosnega sistema

Pri prenosu zemeljskega plina v letu 2018 so bile glavne posebnosti, ki so vplivale na obratovanje sistema, naslednje:

- Na mejni vstopni točki Ceršak je bila v obdobju od 31. 7. do 2. 8. 2018 zaradi načrtovanih del na avstrijskem prenosnem sistemu prekinjena prenosna zmogljivost na avstrijski strani. Dobavitelji zemeljskega plina slovenskim odjemalcem na vstopni

točki Ceršak so se na prekinitev ustrezno predhodno pripravili in zagotovili dobavo preko vstopne točke Šempeter pri Gorici.

- Zaradi načrtovanih del pri nadgradnji mejne postaje v Rogatcu je bil 13. in 20. junija 2018 za 12 ur prekinjen prenos iz Slovenije na Hrvaško, v obdobju od 25. do 27. 9. pa je bila zaradi del na hrvaškem prenosnem sistemu prenosna zmogljivost zmanjšana za 97,6 %. Namen nadgradnje mejne postaje Rogatec je bil omogočiti fizični prenos zemeljskega plina tudi v smeri iz Hrvaške v Slovenijo in s tem povečati zanesljivost oskrbe uporabnikov v Sloveniji.

Zaposleni so zagotavljali učinkovito vzdrževanje prenosnega sistema na podlagi letnih načrtov tekočega vzdrževanja in okvirnih letnih načrtov naložbenih vzdrževalnih del s popisom predvidenih del in posegov, ki so nediskriminatorni in pregledni za vse udeležence na trgu z zemeljskim plinom.

Zaposleni so skrbeli, da je bila pregledno, pravočasno, nediskriminatorno in javno dostopna (z objavo na spletni strani) napoved predvidenih del na prenosnem sistemu z navedbo opisa predvidenih del, lokacije, objekta, obdobja del ter vpliva na uporabnike prenosnega sistema. Napoved predvidenih del je bila izdelana tako, da je kar najmanj vplivala na udeležence na trgu z zemeljskim plinom.

Zaposleni so zagotavljali pregledno in nediskriminatorno celovito sledljivost načrtovanim in izvedenim aktivnostim pri izvajanju vzdrževalnih del na prenosnem sistemu ob zagotavljanju minimalnih vplivov na okolje in udeležence na trgu.

3.8 Zagotavljanje nediskriminatornega dostopa do prenosnega sistema

Dodeljevanje in uporabo prenosnih zmogljivosti opredeljujejo evropski kodeksi omrežja in podrobneje sistemska obratovalna navodila. V letu 2018 je nadzornik za skladnost intenzivno spremljal dejavnosti in sodeloval pri implementaciji kodeksa omrežij o usklajenih tarifnih strukturah za plin (Uredba Komisije (EU) 2017/460, v nadaljevanju Uredba 2017/460), evropskega razvojnega načrta, regionalnih naložbenih načrtov in pri delu na projektih skupnega pomena (PCI) ter sodeloval na sestankih operaterja prenosnega sistema in spremljal njegovo izvajanje, vse z namenom zmanjšanja stopnje tveganja za nastop neskladnosti z energetske zakonodajo.

Uredba 2017/460 predvideva, da nacionalni regulativni organ ali operater prenosnega sistema, kakor določi nacionalni regulativni organ, opravi posvetovanje o metodologiji referenčnih cen, ki se ponovi vsakih pet let. Družba Plinovodi je v ta namen skladno s 26. členom Uredbe 2017/460 avgusta objavila posvetovalni dokument v slovenskem in angleškem jeziku ter povabila vse zainteresirane udeležence na trgu z zemeljskim plinom v Sloveniji k pripravi odgovorov na objavljeni posvetovalni dokument.

Operater prenosnega sistema na primarnem trgu s pomočjo spletne rezervacijske platforme PRISMA omogoča tako samostojen zakup različnih vrst produktov prenosnih zmogljivosti kot tudi različnih ročnosti zmogljivosti na posameznih vstopnih in izstopnih točkah. Z informacijsko platformo PRISMA je zagotovljena najvišja možna stopnja nediskriminatornega dodeljevanja zmogljivosti iz prenosnega sistema in omejuje tveganja za nastanek diskriminatornega ravnanja med uporabniki sistema, še posebej ne v korist vertikalno integriranega podjetja ali katerega koli njegovega dela.

Na spletni rezervacijski platformi so v tem obdobju potekale dražbe za zakup letnih, mesečnih in dnevnih produktov ter tudi dražbe znotraj dneva in dražbe za združene zmogljivosti.

V letu 2018 je operater prenosnega sistema sklenil z uporabniki sistema na vseh mejnih vstopnih točkah ■■■ pogodb o prenosu različnih ročnosti in vrst storitev, od katerih je bilo ■■■ pogodb kratkoročnih. Na mejnih izstopnih točkah iz prenosnega sistema Republike Slovenije (RS) je bilo sklenjenih ■■■ pogodb, od katerih je bilo ■■■ pogodb kratkoročnih, ■■■ pogodb pa prekinljivih. Od vseh zabeleženih pogodb za mejne vstopno-izstopne točke jih je bilo ■■■ sklenjenih na dražbeni platformi PRISMA, šest pogodb pa prek fizične dokumentacije kot dolgoročne pogodbe iz obdobja pred uvedbo dražbene platforme. Očiten je prehod uporabnikov z letnih na kratkoročne produkte, predvsem dnevne in znotraj dnevne zakupe, s čimer se prilagajajo trenutnim potrebam po zemeljskem plinu.

Operater prenosnega sistema je začel s postopnim digitaliziranjem sklepanja pogodb na izstopnih točkah v Sloveniji, s čimer zagotavlja višjo stopnjo preglednosti in nepristranskosti postopkov o dostopu do omrežja. V letu 2018 je bilo na portalu NUS, tj. digitalni spletni aplikaciji za sklepanje pogodb o prenosu za izstopne točke znotraj države, v celoti sklenjenih ■■■ pogodb o prenosu različnih ročnosti, skupno pa je operater prenosnega sistema prejel kar 324 zahtev za dostop in 510 soglasij nosilcev bilančnih skupin. Ostale pogodbe o prenosu za izstop v Sloveniji pa so bile sklenjene fizično oziroma s po elektronski pošti prejeta dokumentacijo.

V obdobju januar-december 2018 je operater prenosnega sistema na izstopnih točkah v Sloveniji beležil ■■■ pogodb o prenosu različnih ročnosti in vrst storitev, od tega ■■■ letnih in ■■■ kratkoročnih pogodb o prenosu.

Operater prenosnega sistema v letu 2018 ni prejel nobene pritožbe glede dostopa do prenosnega sistema.

3.9 Zagotavljanje nediskriminatornih in preglednih postopkov

Operater prenosnega sistema je na strokovnih delavnicah aktivno komuniciral z domačimi in tujimi uporabniki sistema - s predstavniki organizacij, agencij in tujih družb - glede vpeljave sprememb na področju zakupa prenosnih zmogljivosti na dražbah. Visoka stopnja komunikacije je bila potrebna predvsem na področju zakupov prenosnih zmogljivosti na dražbeni platformi PRISMA in z njimi povezanega urejanja finančnih jamstev ter sklepanja letnih pogodb z domačimi uporabniki trga z zemeljskim plinom skladno z nacionalno in evropsko zakonodajo, nadzornik za skladnost pa je aktivnosti spremljal.

Skladno s sistemskimi obratovalnimi navodili za prenosni sistem zemeljskega plina je v VTP omogočeno izvajanje transakcij zemeljskega plina, storitev oglasne deske ter trgovalne platforme za delovanje izravnalnega trga nosilcev bilančnih skupin, kar uporabnikom sistema omogoča pregleden in nepristranski način dostopa do storitev operaterja prenosnega sistema. Pogodbeni odnosi z uporabniki sistema so bili usklajeni pregledno in nepristransko. Tudi v letu 2018 je operater prenosnega sistema nastopal kot organizator izravnalnega trga.

Na svoji spletni strani je operater prenosnega sistema v obravnavanem obdobju redno objavljali vse potrebne informacije o zasedenosti oziroma razpoložljivosti prenosnih zmogljivosti prenosnega sistema zemeljskega plina na območju Slovenije.

Objavljeni so bili vsi aktualni dokumenti in obrazci, ponudba in povpraševanje po prenosnih zmogljivostih na sekundarnem trgu, novosti o vseh uvedenih zakonodajnih spremembah ter druge pomembne in koristne informacije za širšo zainteresirano javnost, kar zagotavlja pregledne in nepristranske postopke uporabnikom sistema ter drugi zainteresirani javnosti.

Zaposleni so izdelali, izvajali in objavljali takojšnje, nediskriminatorne in pregledne mehanizme za dodeljevanje prenosnih zmogljivosti in pregledne postopke za upravljanje prezasedenosti.

Operater prenosnega sistema je z objavo informacij na svoji spletni strani obvestil vso zainteresirano javnost o izdaji soglasja Agencije za energijo k Aktu o določitvi tarifnih postavk omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina, ki je bil objavljen v začetku junija 2018, spremenjene tarife pa se uporabljajo od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019.

Zaposleni so na nediskriminatoren način pripravljali in izvajali vse predpise, ki jih pripravljala ali izdaja po javnem pooblastilu operater prenosnega sistema. Pri izdelavi pravil so upoštevali najboljše prakse in priporočila ENTSO-G za zemeljski plin ter druga priporočila regulativnih organov. Prav tako so zaposleni aktivno sodelovali pri pripravi in izdelavi vseh drugih potrebnih aktov in predpisov, ki so obvezujoči za operaterja prenosnega sistema, ter pri tem upoštevali načelo nediskriminatornosti in preglednosti.

Zaposleni so reševali pritožbe uporabnikov prenosnega sistema nepristransko in pregledno, pri čemer so bile informacije o številu in vsebini pritožb posredovane nadzorniku za skladnost.

Operater prenosnega sistema v letu 2018 ni prejel nobene pritožbe glede zaračunavanja odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina.

4 SPREMLJANJE IZVAJANJA PROGRAMA

4.1 Priporočila o Programu za zagotavljanje skladnosti in njegovemu izvajanju

Nadzornik za skladnost pri spremljanju in izvajanju Programa v letu 2018 ni ugotovil dodatnih vsebinskih pomanjkljivosti. Program, h kateremu je regulativni organ dal soglasje (št. 533-100/2011-58/134), po mnenju nadzornika za skladnost zajema aktivnosti in ukrepe, ki so potrebni za učinkovito preprečevanje diskriminatornega ravnanja zaposlenih.

5 OBVEZNOSTI IN PRAVICE ZAPOSLENIH

Vsi zaposleni v podjetju so sodelovali z nadzornikom za skladnost pri izvajanju njegovih nalog s ciljem učinkovite izvedbe uresničevanja programa.

Zaposleni so obveščali nadzornika za skladnost o času, kraju ter vsebini sestankov, ki so v povezavi z vsebino, kot jo določa zakonodaja. Nadzornika za skladnost so o sestankih obveščali praviloma vodje, direktor sektorja oziroma poslovodstvo družbe Plinovodi.

6 KRŠITVE

6.1 Splošne kršitve

Nadzornik za skladnost v obdobju, za katero je izdelano poročilo, ni ugotovil kršitev določb programa. Tveganja za nastop neskladnosti s programom in energetska zakonodaja je nadzornik za skladnost na podlagi aktivne komunikacije z zaposlenimi in uporabniki omrežja sproti odpravljal in tako zmanjševal možnosti za nastop kršitev programa.

7 ZAKLJUČEK IN UGOTOVITVE

Nadzornik za skladnost je v letu 2018 izvajal nadzor nad izpolnjevanjem zahtev evropske in nacionalne zakonodaje, povezane z delovanjem neodvisnega operaterja prenosnega sistema in zagotavljanja nepristranskega delovanja. Pri svojem delu je dejavno sodeloval in komuniciral s pristojnimi organi (regulativni organ - Agencija za energijo, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor - Direktorat za energijo, poslovodstvo in nadzorni svet družbe Plinovodi d.o.o.), zaposlenimi v družbi ter uporabniki sistema.

Nadzornik za skladnost je izvajal naloge, kot jih določa EZ-1, s ciljem, da se zagotovi dejanska neodvisnost operaterja prenosnega sistema v skladu s pogoji in cilji Programa za zagotavljanje skladnosti. Nadzornik za skladnost je preverjal, ali operater prenosnega sistema dosledno in dejansko spoštuje načela preglednosti in nepristranskosti v odnosu do vseh udeležencev na trgu, varuje tajnost poslovno občutljivih podatkov, preprečuje pristransko razkrivanje poslovno koristnih podatkov, skrbi za vsebinske in zakonodajne spremembe Programa za zagotavljanje skladnosti po priporočilu nadzornika za skladnost ter se zavzema za zmanjševanje tveganj za nastop neskladnosti s tem programom.

Pri poslovanju družbo in zaposlene v družbi zavezujejo tudi dobri poslovni običaji, visoki etični standardi in načela, kot to izhaja iz Kodeksa ravnanja družbe, ki ustrezno dopolnjuje Program za zagotavljanje skladnosti predvsem glede vloge zaposlenih pri uresničevanju vizije in poslanstva ciljev družbe ter zmanjšuje tveganja za nastop neskladnosti s programom. Kodeks ravnanja vsakega posameznega zaposlenega spodbuja k lastnemu odgovornemu ravnanju in mu daje za to potrebne usmeritve, vsebuje načela in cilje, ki k pravilnemu, preglednemu, nepristranskemu in etičnemu ravnanju spodbujajo celotno družbo. V letu 2018 nadzornik za skladnost ni prejel nobene prijave kršitve Kodeksa ravnanja družbe.

Operater prenosnega sistema je zavezan k Slovenskim smernicam korporativne integritete, s čimer jasno izraža tudi zavezo k uveljavljanju in spoštovanju načel korporativne integritete ter učinkovitemu sistemu korporativne integritete.

Operater prenosnega sistema ima vzpostavljeni sistem obvladovanja tveganj (Enterprise Risk Management, v nadaljevanju ERM), ki je sestavina korporativnega upravljanja in ena od obrambnih linij družbe. Sistem ERM je razumljivo opredeljen ter sorazmeren značilnostim, obsegu in zapletenosti poslov, ki jih družba opravlja. Vzpostavljen proces in organizacija upravljanja tveganj, predvsem pa njun razvoj, sta sestavna dela poslovne strategije družbe. Tveganja so s strani glavnih nosilcev upravljanja s tveganji prepoznana, ocenjena, obvladana in spremljana. Glavni nosilci upravljanja s tveganji v družbi Plinovodi so poslovodstvo družbe za strateško tveganje, za vsa ostala tveganja pa izvršni direktorji in vodje organizacijskih enot. Veliko pozornost je v obravnavanem obdobju operater prenosnega sistema namenil prav obvladovanju regulativnega in zakonodajnega tveganja, tveganja političnega in gospodarskega okolja s poudarkom na pomenu zemeljskega plina kot energenta in razvoju trga z zemeljskim plinom ter trga s prenosnimi zmogljivostim.

Nadzornik za skladnost nastopa v funkciji nadzora nad prepoznanimi tveganji v družbi za področja, ki so v povezavi z zagotavljanjem skladnosti s programom. Nadzornik za skladnost za obravnavano obdobje ocenjuje, da so bila tveganja za nastop neskladnosti s programom ustrezno identificirana in obvladovana ter da so zaposleni v družbi Plinovodi upoštevali program, ki določa ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja in pravila za

učinkovito ločevanje dejavnosti prenosa in dobave, ter se zavedali in uspešno odpravljali navzkrižja interesov med vertikalno integriranim podjetjem, dobavitelji in uporabniki sistema.

Ljubljana, 29. 3. 2019

Nadzornik za skladnost

mag. Dejan Koletnik

